

Rovvily 20/12/76.

Dermed icke redan vidtagit åtgärd för den n. p.
post. överförande av i Tecken förskallank
med annan person; här derförinnan bör lagas
med överförande frågan om utdragn
af skattorna, som af obetydlig och på grund
härna undvares.

Generaldirektör Wilhelm Roos gjorde under resa i Blekinge denna anteckning till
sina medhjälpare i Stockholm.

Om posten i Hällaryds pastorat

Med uppdatering till 1996

TELEGRAM.

Anm. ang. expeditionstiden		Acsant	
		Till	Å app. nr
		KL	Sign.
Klass	Nr	Ord	Datum / KL
Tj. anm. och oia			
Postdirektören Riksstyrelsen 5050			
Malmö.			
Lantbrevbärningen Märsörum			
- Bökmåla uppdelas två lin-			
jer Märsörum - Flalsjö och Fla-			
lasjö - Bökmåla.			
Poststyrelsen.			
2.5 / 12			

Erik Lindgren

I sista stund beslöt poststyrelsen att genomföra omorganisationen med uppdelning
på två linjer av en av de båda nya lantbrevbäringslinjerna.

Posthistorisk skriftserie 125

Uppdaterad 1996

Ronneby den 28 februari 1888.

7	Karlshamn
10	7. Mälaröarna
20	13. 4. Mälaröarna
25	16. 7. 3. Hoby
30	23. 14. 10. 7. Sandbäck
34	27. 18. 11. 4. Bredåkra
36	29. 20. 16. 13. 6. 2. Ronneby
40	33. 24. 20. 17. 10. 6. 4. Ronneby
43	36. 27. 23. 20. 18. 9. 2. 3. Ronneby
46	39. 30. 26. 23. 16. 12. 10. 6. 9. Nättraby
50	43. 34. 30. 27. 20. 16. 14. 10. 13. 4. Mälaröarna
58	51. 42. 38. 35. 28. 24. 22. 18. 21. 12. 8. Nättraby
64	57. 48. 44. 41. 34. 30. 28. 24. 27. 18. 14. 6. Nättraby
70	63. 54. 50. 47. 40. 36. 34. 30. 38. 29. 20. 12. 6. Karlskrona

Jernvägen mellan Mälaröarna (Mälaröarna) i jernvägens sträckning
 skulle kunna vara på Hoby och Mälaröarna. Hoby skulle kunna
 komma i närheten med följande förändring
 MELLERSTA BLEKINGE JERNVÄGS AKTIEBOLAG.

Den ursprungliga tabellen över kilometeravstånd mellan de planerade stationerna och anhaltarna på jernvägen mellan Karlshamn och Karlskrona.

FÖRORD

Hällaryds pastorat i Blekinge med Hällaryds och Åryds församlingar har haft sex poststationer. Deras utveckling och postgången inom pastoratet blir belyst i sammanfattning i detta häfte. Ett särskilt avsnitt ägnas dessutom åt en del av Blekinge kustbana, som haft tre järnvägsstationer inom pastoratet, Trensrum, Elisberg och Märserum. De olika poststationerna presenteras i stort sett kronologiskt i den följd de blivit inrättade.

MELLERSTA BLEKINGE JÄRNVÄG

Järnvägen mellan Kristianstad och Karlskrona hade vuxit fram västerifrån och nya förenade poststationer tillkommit efter hand. Den 22 december 1886 återinrättades t ex poststationen i Gammalstorp i järnvägens stationshus efter att ha varit indragen sedan 1877 års slut. Samtidigt tillkom den förenade post- och järnvägsstationen i Sandbäck och sidobanan norrut till Hoby. Kustbanan var färdig fram till Karlshamn och man byggde vidare österut. Den 2 mars 1889 undertecknade postinspektör Hugo Winroth i Malmö ett tio foliosidor långt brev till poststyrelsen med sin redovisning av hur han tänkte sig den postala organisationen i anslutning till att järnvägen skulle tas i bruk. Han hade "å en resa utefter Mellersta Blekinge Järnväg tagit närmare kännedom om förhållandena i dessa trakter ävensom förhandlat med verkställande direktören i styrelsen för nämnda järnväg samt inhämtat nödiga upplysningar från postmästarna i Karlshamn, Ronneby och Karlskrona".

Man utgick då från att järnvägen skulle vara färdig för trafik redan den 1 juni 1889, en tidpunkt som emellertid kom att förskjutas något. Nu önskade Winroth att kontraktet om postförelse landsvägsledes mellan Karlshamn och Karlskrona skulle sägas upp, liksom kontraktet med poststationsförelseledarna i Hoby, Märserum och Nättraby. De sistnämnda poststationer var nämligen avsedda att flyttas till de blivande järnvägsstationerna.

Winroth föreslog också avkortning av landsvägspostförelsen mellan Växjö och Ronneby med Bredåkra som slutpunkt i stället för Ronneby, en tanke som dock inte accepterades vid det tillfället. Förenade post- och järnvägsstationer

föreslogs i Nättraby, Johannishus, Djupadal, Bredåkra, Härsjön, Hoby, Kullåkra, Märserum och Trensrum. I detta sammanhang nämnde postinspektören

"att järnvägsstationerna i Trensrum och Härsjön varit avsedda att kallas, den förstnämnda Applekärr och den sistnämnda först Tubbarp och sedan Trofta, vilka förslag emellertid sedermera övergivits".

Postinspektören föreslog att frågan skulle förfalla i vad gällde inrättande av poststationer även vid järnvägens anhalter i Silltorp, Skärva, Levalunda, Ronneby hälsobrunn, Ronnebyredd och Kallinge bruk. Om Gullberna skrev han att "åtminstone tillsvidare någon poststation ej heller bör inrättas därstädes. Framdeles skulle ju kunna hända, att en därstädes inrättad poststation skulle kunna bli av stor betydelse, enär dels skulle kunna ifrågasättas, huruvida ej den på mycket kort avstånd därifrån belägna poststationen i Lyckeby skulle kunna ditflyttas, dels och huruvida icke, oberoende därav, kärrpostlinjen Kalmar-Karlskrona (Nr 181) skulle kunna erhålla Gullberna till slutpunkt i stället för Karlskrona, liksom förut en gång varit fråga om vad beträffar Torskors' anhaltstation å järnvägslinjen Karlskrona-Växjö, och vilket förslag endast strandade på bristande tillmötesgående från ifrågavarande järnvägs styrelsens sida, något som icke skulle behöva befaras vad Mellersta Blekinge Järnvägs styrelse angår".

Den sistnämnda frågan om flyttning av poststationen i Lyckeby till Torskors har berörts i häftet "I SYDOST" på sid 30. Förslaget om att flytta Lyckeby poststation till Gullberna förföll också, men en poststation kom ändå att inrättas i Gullberna redan med 1890 års ingång av helt andra skäl.

Man sköt också upp frågan om att inrätta en förenad post- och järnvägsstation i Edestad, men en sådan kom snart nog till stånd, nämligen redan den 1 augusti 1891.

Från invånarna i Hoby förelåg en framställning om att lantpoststationen skulle få behållas även efter järnvägens tillkomst. Detta motsatte sig Winroth med bland annat följande text i sitt brev till poststyrelsen:

"Oavsett den ekonomiska vinst, som Postverket skulle skörda på poststationens förflyttning till järnvägsstationen, synes postinspektionen flera andra och viktiga skäl tala för att petitionärernas framställning om poststationens bibehållande å sin nuvarande plats icke borde vinna Kungl. Styrelsens bifall, och torde därvid få särskilt framhållas att inom kortare tid rörelsen i varje fall kommer att draga sig till den omkring 10 minuters väg från nuvarande poststationen belägna järnvägsstationen, att posttransporterna till och från poststationen från och

till järnvägsstationen icke alltid bleve ordentligt fullgjorda, då härtill nog komme att ofta användas ej fullt pålitliga bud, samt att Järnvägsstyrelsen för sin del är särdeles angelägen att poststationen förenas med järnvägsstationen, en önskan vartill postinspektionen ansett, att även hänsyn bör tagas".

Postinspektören berörde även vissa s k sidolinjer från de blivande nya järnvägspoststationerna och konstaterade bl a att till poststationen i Märserum skulle såsom dittills anknutas lantbrevbäringen till Öljuhult men han önskade att linjen skulle "förläggas under postkontoret i Växjö i stället för att den för närvarande är förlagd under postkontoret i Karlskrona".

Poststyrelsen accepterade Winroths förslag med smärre justeringar och den 8 juni 1889 började det tillämpas. För Hällaryds pastorat innebar det att den år 1876 indragna poststationen i Trensrum återuppsod, nu i järnvägens hus, samt att poststationen i Märserum flyttades till järnvägsstationen. Däremot inrättades inte någon poststation i Elisberg förrän långt senare. Om utvecklingen för de förenade poststationerna berättas i de olika avsnitten i detta häfte.

Kristianstad—Sölvesborg—Karlskrona—Karlskrona.

(S. D.)

(Från den 1 juli 1889.)

LXXVI. LXXXIII. *) Fk. Brl.			Denna spalt läses nedifrån och uppåt.			
Nr 4.	Nr 6.	Nr 2.		Nr 5.	Nr 3.	Nr 1.
12,50	7,0	9,50	Kristianstad	10,11	3,17	9,25
12,50	7,11	9,41	Nosaby	10,1	3,7	9,12
12,50	7,31	10,2	Fjelkinge	9,40	2,50	8,52
1,5	7,41	10,12	Beckaskog	9,25	2,35	8,28
1,14	7,54	10,25	Gualöv	9,12	2,22	8,25
1,24	8,8	10,45	Bromolla	9,0	2,10	8,15
1,44	8,25	11,5	Sölvesborg	8,25	1,45	7,50

LXXVI. LXXXIII. *) Fk. Brl.			Denna spalt läses nedifrån och uppåt.			
Nr 4.	Nr 8.	Nr 2.		Nr 5.	Nr 3.	Nr 1.
1,55	5,37	8,10	Sölvesborg	8,25	1,20	7,45
2,12	8,54	8,50	Gammalstorp	8,0	1,25	7,20
2,30	9,12	8,55	Sandbäck	7,47	1,1	7,7
7,10	2,34	9,18	Sandbäck	3,20	7,42	12,50
7,25	2,48	9,27	Gustafstorp	3,11	7,35	12,51
7,50	2,45	9,30	Mörum	2,50	7,24	12,40
8,0	3,15	10,0	Karlskrona	2,21	7,0	12,16

LXXVI. *) Fk. Brl.			LXXVI. LXXXIII.			
Nr 6.	Nr 8.	Nr 4.		Nr 5.	Nr 3.	Nr 1.
3,25	7,10	8,30	Karlskrona	7,25	6,50	11,50
3,40	7,25	8,40	Trensrum	7,5	6,25	11,30
4,0	7,51	8,58	Märserum	6,42	6,6	11,17
4,0	8,3	9,6	Kullåkra	6,30	5,57	11,7
4,21	8,15	9,18	Hoby	6,23	5,50	11,0
4,30	8,24	9,24	Härsjön	6,0	5,30	10,40
4,40	8,44	9,44	Bredåkra	5,50	5,21	10,31
4,62	8,55	9,50	Djupadal	5,48	5,15	10,25
6,45	5,10	10,15	Ronneby	5,30	5,5	10,15
7,11	5,34	10,10	Johannishus	Nr 1.	4,20	9,44
7,35	5,58	11,5	Nättraby	*) Fk. Brl.	4,9	9,20
8,5	6,25	11,35	Karlskrona	3,30	8,50	7,10

*) Å linjen Kristianstad—Sölvesborg betonas karterad post med tågen nr 2 och 7 endast mellan Kristianstad och Sölvesborg samt med tåget nr 2 tillhörande i väska till öfriga postanstalter å linjen.
 **) Å linjen Sölvesborg—Karlskrona betonas karterad post tågen nr 2 och 7 endast mellan Sölvesborg och Karlskrona.
 ***) Å linjen Sandbäck—Karlskrona betonas karterad post med tågen nr 5 och 6 endast mellan Sandbäck och Karlskrona.
 ****) Å linjen Karlskrona—Karlskrona betonas karterad post med tågen nr: 1, 8, 2, 5, 7 och 1 endast mellan Karlskrona, Ronneby och Karlskrona.

MÄRSERUM

I en tryckt kungörelse, daterad den 20 december 1873, redovisade landskansliet i Karlskrona de förändringar i postgången som skulle genomföras i Blekinge med 1874 års ingång. Kronobrevbäringen skulle i princip överlätas åt postverket, men då den fullgjordes på entreprenad i stora delar av länet och kontrakten var gällande längre än till och med 1873, fick man ta till vissa kompromisslösningar. Utmed den redan befintliga postföringslinjen mellan Kristianstad och Karlskrona inrättades flera nya poststationer från och med 1874, däribland en i Åryds församling med socknens eget namn.

Till föreståndare för poststationen i Åryd antogs skolläraren W Johnsson med 150 kronor i årsarvode. Från och med augusti 1874 döptes poststationen i Åryd om till Märserum, detta för att undvika förväxling med den poststation som med namnet Åryd inrättades den 7 augusti 1874 vid järnvägen Växjö-Karlskrona.

I en framställning den 1 november 1874 om arvodeshöjning framhöll Johnsson att han under fem nätter i veckan måste expediera och ta emot diligenspost. Efter tillstyrkan av postmästare J M Malmgren i Ronneby gick poststyrelsen med på att höja årsarvodet till 240 kronor.

Från Märserum inrättades en lantbrevbäringslinje till Öljuhult i samband med att poststationen i Halahult drogs in. Om denna lantbrevbäring berättas i avsnittet om Halahult i detta häfte. Den berörs även i avsnittet om poststationen med namnet Halasjö.

I ett cirkulär från poststyrelsen den 4 juni 1889 uppgavs att poststationen i Märserum skulle dras in den 8 juni. Samtidigt inrättades en ny poststation med samma namn i Märserums stationshus. Det innebar att Johnsson blev uppsagd och ansvarig för ortens postservice blev stinsen Hans August Pettersson. Han efterträddes av Hans August Julius Elmberg, som fick uppleva att årsarvodet höjdes från 240 till 300 kronor för själva postsysslan.

I juni 1899 tog Anders Jönsson Sjöberg över den förenade post- och järnvägsstationen i Märserum. Han hade dessförinnan förestått poststationen i Kullåkra under 9½ år. Efter honom ansvarade följande järnvägsmän för posten i Märserum tills poststationen från och med april 1967

ersattes med lantbrevbäring från Hällaryds poststation med namnet Trensrum: Olof Edvin Lowén (1924-1931), Erik Bernhard Åkesson (1931-1937), Sven Rickard Oredsson (1937-1947), Lambert Regenalld Løff (1947-1949), Axel Rudolf Gullvén (1949-1960), Karl Henning Ohlsson (1960-1963) och Gösta Nilsson (1964-1967). Järnvägsstationen avbemannades samtidigt med poststationens indragning och kvar blev en hållplats, där påstigande resenärer kunde stoppa tåget med en stoppskiva. Tågklareringen vid Märserum hade upphört redan den 1 juni 1966.

TRENSUM

Med gästgivaren Carl U Ödman som föreståndare öppnades en poststation i Trensrum vid 1874 års ingång. Entreprenören för skjutsningen av diligensen på en delsträcka mellan Kristianstad och Karlskrona, Ingeman Person i Trensrum, skrev den 2 juli 1874 till poststyrelsen och bad att hans äldsta dotter Ingrid Ingemanson skulle få bli Ödmans efterträdare. Bakgrunden till detta var Ödmans beslut att flytta från Trensrum på hösten. Organisten och kantorn i Hällaryd, Carl Johan Johansson, samt den nye gästgivaren i Trensrum Pehr G Wessman anmälde sig också som sökande till befattningen som poststationsföreståndare. Efter kontakt med landskansliet beslöt poststyrelsen att den sistnämnde skulle överta befattningen. Lanskansliets förslag utmynnade i följande rader:

"Ehuru Johansson och Wessman kunna anses lika dugliga för befattningen, Wessman dock, såsom boende å gästgivaregården, varest ombyte av hästar till postdiligenserna äger rum, måtte av sådan anledning erhålla förordnande att ifrågavarande befattning förestå".

Pehr Wessman sade upp sig för tillämpning från och med den 11 juli 1876. Som sökande uppträdde nu diligensentreprenören Ingeman Persons dotter Hanna samt skolläraren S Wahlqvist i Hällaryd. Vid handläggningen av frågan om lämplig efterträdare fördes tanken på poststationens indragning på tal. Det framgick därvid att "ingen av kronobetjäningen, endast prästen, begagnar sig av poststationen i Trensrum".

Kommunalstämman i Hällaryd behandlade ärendet den 17 juli

1876. Dess något tafatta kamp för poststationens bibehållande fick följande utformning i protokollet:

"Under överläggning kunde icke bestridas, att ehuru Carlshamns postkontor ligger endast 3/4 mil från Trensrum, och att de flesta av dem som begagna posten, hava ofta ärende till staden, där de kunna avlämna och avhämta sina brev, men det oaktat vore det mera fördelaktigt vid flera tillfällen att hava en poststation på närmare håll, dels för enskildas räkning och dels för pastorsämbetet, samt socknens kommunalmän och kronofjärdingsmän".

Sedan länsstyrelsen förklarar att betänkligheterna inte var "av den betydelse, att desamma böra indragningen hindra", beslöt poststyrelsen den 31 juli 1876 att poststationen skulle dras in med augusti månads utgång.

Med järnvägens tillkomst fick Trensrum sin poststation tillbaka den 8 juni 1889, nu förlagd till järnvägsstationen, där stinsen Nils Johan Andersson fick ta ansvaret för samhällets postservice. Denne fick Carl Melcher Hjalmar som efterträdare, enligt kontrakt daterat den 15 april 1897 men i verkligheten något tidigare.

Därefter ansvarade följande järnvägsanställda för posten i Trensrum: Carl Fabian Liljestränd (1924-1931), Nils Kjellgren (1931-1943) och Joel Erik Valdemar Olsson (1943-1965). Ett av postdirektionen i Malmö upprättat rationaliseringsförslag inneslöt tankan om "indragning av poststationerna i Elisberg och Trensrum och inrättande av en för båda dessa poststationers områden gemensam postanstalt i närheten av Hällaryds kyrka". En första början på detta blev skilsmässan från järnvägen den 1 juni 1965, då järnvägens postbiträde Kerstin Olsson antogs till föreståndare med avlöning direkt från postverket. Till Hällaryds kyrkby flyttades poststationen knappt två år senare och organiserades den 29 maj 1978 som s k postställe. Detta fick från 1986 års ingång termen postkontor. På entreprenad har det övertagits av Matbörsen och kallas nu "Post-i-butik".

HALAHULT

En följd av att ansvaret för kronobrevbäringen i Blekinge inte kunde i sin helhet övertas av postverket redan vid 1874 års ingång blev att vissa poststationer öppnades nå-

got senare, i takt med att de ännu gällande kontrakten med kronobrevbärarna kunde upphöra. Kontrakten inom Bräkne och Listers härader upphörde sålunda den 30 september 1875.

För tillämpning från och med oktober 1875 upprättades ett kontrakt om gångpost två gånger i veckan från Märserum över Halahult till Öljuhult med sadelmakaren Olof Martinsson i Åryd och ett i motsatt riktning på samma sträcka med skollläraren Olof Olsson i Öljuhult. Båda fick 85 öre per mil fullgjord postföring.

Samtidigt inrättades en poststation i Halahult med förre nämndemannen Sven Pehrsson som föreståndare. Hans årsarvode blev 150 kronor. Det var inte länge han fick verka, för redan vid årsskiftet 1877-1878 blev poststationen indragen samtidigt som nyheten lantbrevbäring introducerades. Först i hela landet var Gotland, Öland och Blekinge.

Redan tidigare hade poststationen emellertid hängt på en tråd. I ett cirkulär i september 1875, d v s redan innan poststationen i Halahult hade öppnats, begärde poststyrelsen från postmästarna in uppgifter på olönsamma poststationer. När postmästare Bengt Mauritz Holm i Karlshamn avgav sin rapport i detta avseende den 28 januari 1876, konstaterade han följande:

"Halahult öppnades som poststation den 1 oktober 1875. Under tiden till den 1 januari 1876 åtgick frimärken för endast 8 kr 2 öre; inga portomärken åtgingo, ej heller tjänstefrimärken; postverket tillkommande avgifter för tidningar utgjorde 1 kr 90 öre; antal värdeförsändelser som från stationen avgått 1 st. För närvarande finnes ej någon tjänsteman berättigad till anlitan av kronobrevbäringen; den ende som kunde komma i fråga är en fjärdingsman, men han har sin bostad nära Märserums poststation och anlitar förmodligen denna."

Några poststationer runt om i landet blev på grund av motsvarande olönsamhet indragna under år 1876 och 1877. Halahult fick emellertid respit fram till dess att lantbrevbäring infördes.

Mellan Märserum och Öljuhult vandrade från 1878 års början lantbrevbäraren och sadelmakaren Ola Martinsson i Åryd. Han tog över poststationens funktion i begränsad omfattning. Vanlig post, lätta paket och rekommenderade brev var den enda service han kunde erbjuda, och detta endast till dem som mötte upp utefter färdvägen. Två av

posten oavlönade s k kommunombud, skomakaren Håkan Larsson i Törneryd och dittillsvarande poststationsföreståndaren Sven Pehrsson i Halahult, blev kontakten mellan honom och de invånare som han inte träffade under turen. Det var föga hjälp för de flesta som bodde i det glesbebyggda området längs den tre mil långa lantbrevbäringslinjen.

Kontraktet om lantbrevbärning övertogs den 1 april 1879 av hemmansägaren Jöns Persson i Belganet, som då fick kr 2:50 för varje tur mellan Märserum och Öljuhult fram och åter. Lantbrevbärningen fullgjordes med två turer i veckan.

Postmästaren i Karlskrona fick poststyrelsens uppdrag att inspektera lantbrevbäringslinjerna i Blekinge år 1884. Han framhöll i ett brev till poststyrelsen den 10 november 1884 "såsom önskvärt att lantbrevbärningen å linjen Märserum-Öljuhult, såsom allt för ansträngande, då den, såsom nu är fallet, besörjes av samma person å hela linjen, måtte på så sätt ordnas, att densamma i stället fullgöres av två personer, vilka, utgående den ena från Märserum och den andra från Öljuhult, skulle mötas i Halahult och därifrån återvända till utgångspunkten".

Följden blev att de två linjerna utlystes lediga till ansökan genom uppläsning från predikstolarna i traktens kyrkor och nya kontrakt skulle tecknas. Men intresset var inte stort nog och i brist på sökande fortsatte anordningen med den långa nordsydliga linjen. På Jöns Perssons kontrakt gjordes en anteckning år 1889 om att lantbrevbärningen skulle lyda under postinspektionen i södra distriktet från och med den 1 juni 1889 i stället för under postkontoret i Karlskrona som dittills. Hela lantbrevbärningen fullgjordes med en enda entreprenör till ett stycke in på första världskriget, när man förde på tal att åter få en poststation i Halahult.

Detta redovisas i avsnittet med rubriken Halasjö.

Det finns inte många avtryck av stämpeln från Halahult.

KONGL. GENERALPOSTSTYRELSENS 1877. CIRKULÄR. N^R. XII.

88.

Kungörelse,

angående poststationens i Lofvened öppnande samt åtskilliga poststationers indragning.

Den 1 januari nästinstundande år kommer poststation att öppnas vid Lofveneds station å jernvägslinien Lidköping—Håkantorp.

Deremot skola vid denna månads utgång indragas de nuvarande poststationerna:

Faringe, i Stockholms län,
 Öja, i Södermanlands län,
 Löt, Ölands-Egby och Bredsättra i Kalmar län,
 Hangvar, Stenkyrka, Martebo, Källunge, Gothem, Hörsne, Föllingbo, Barlingbo, Endre, Gotlands-Wänge, Guldrupe, Wall, Atlingbo, Mästerby, Ejsta, Lojsta, Fardhem, När, Alskog och Grötlingbo, alla i Gotlands län,
 Biskopsberg, Torhamn, Tjurkö, Sturkö, Hasslö, Aspö, Hjortsberg, Halahult, Hokadal, Gammalstorp och Hasselstad, i Blekinge län,
 Kyrkheddinge, i Malmöhus län,
 Hellingstjå, i Elfsborgs län,
 Mellby, i Skaraborgs län,
 Ingerdsby, i Wermlands län, samt
 Öratjern, i Gefleborgs län. Stockholm, af Kongl. Generalpoststyrelsen, den 24 december 1877.

WILHELM ROOS.

Axel Husberg.

Utgifvet den 24 december 1877.

Stockholm,
 K. L. Beckman,
 1877.

MATVIK

I ortstämpelkataloger uppges att poststationen med namnet Matvik funnits under perioden 1 april - 31 oktober 1884 och att datumstämplade frimärken därifrån är mycket dyra. Det är väl inte helt klart om det över huvud taget finns några äkta brev eller frimärken med stämpelavtrycket.

Poststationen inrättades tillsammans med några andra i samband med att postverket tecknade kontrakt med Listerkustens Ångbåtsaktiebolag om postföring. Där om har jag berättat i kapitlet "Viktorias entré och sorti" i minnesboken till Postens 350-årsjubileum "Posten i samhället".

Det framgår av de handlingar som ligger till grund för min dokumentära berättelse att poststationer inrättades vid ångbåtens tilläggsplatser med ångbåtskommissionärerna som föreståndare. Postmästare Bengt Mauritz Holm i Karlshamn hade ursprungligen inte tänkt sig att det skulle bli verkliga poststationer utan bara ett slags ombud i Hörvik, Örnavik, Elleholm, Jernavik och Matvik. I Pukavik, som också var tilläggsplats för ångbåten Victoria, fanns en poststation sedan 1874 års ingång, inrättad i samband med att kronobrevbäringen upphörde i större delen av Blekinge.

Föreståndaren för poststationen i Matvik, d v s ångbåtskommissionären på platsen, fick 50 kronor i årsarvode, men han kunde aldrig kvittera ut ett helt sådant. Uppdraget som föreståndare upphörde reellt när seglationsperioden slutade 1884 och postmästare Holm fick bifall på sin framställning till poststyrelsen att säga upp kontrakten med föreståndarna för poststationerna i Matvik och Hörvik, eftersom ångbåten under 1885 års seglationsperiod bara skulle anlöpa dessa hamnar "då och då, när frakter där kunna erhållas".

Inte bara den framväxande järnvägen utan också det svaga underlaget för trafiken längs kusten i västra Blekinge gjorde ångbåtsföretaget till ett äventyr. Den 28 november 1885 anmälde postmästare Holm för poststyrelsen i samband med frågan om storleken av ersättningen till bolaget och dess kommissionärer, att "det nu är slut med postgången å denna ångbåt, ty den har upphört att vidare gå här och skall säljas till nästa vår".

ELISBERG

På ortsbefolkningens vägnar undertecknade kyrkoherde Hj Lundblad samt flera andra förträdare för Hällaryds socken den 20 januari 1914 ett brev till poststyrelsen, i vilket de begärde att få en poststation inrättad i Elisbergs järnvägsstation. Postmästare Carl Holmstedt i Karlshamn sände framställningen vidare till poststyrelsen med tillstyrkan. Även postdirektionen i Malmö ställde sig positiv, men poststyrelsen begärde i en återremiss den 15 september "ytterligare utredning rörande folkmängd och posttrafik inom de trakter, vilka skulle tillgodoses genom de föreslagna nya postanordningarna". Dessa inbegrep bl a att den dåvarande lantbrevbäringen Trensåm-Kvallåkra skulle dras in och att en ny lantbrevbäring skulle inrättas på linjen Trensåm-Matvik och en på linjen Elisberg-Kvallåkra.

Poststyrelsen beslöt därefter i enlighet med framställningen och den 1 februari 1915 öppnades en poststation i Elisbergs järnvägsstation. Stinsen Adolf Johansson fick ansvaret även för samhällets postservice med 180 kronor i årslön till att börja med för denna del av arbetsuppgifterna. Beloppet höjdes redan i januari 1917 till 360 kr.

När Sven Adolf Johansson pensionerades den 1 oktober 1945 blev Erik Gabriel Hofling föreståndare. Han fick verka under knappt 20 år som postman. Den 1 juni 1965 ersattes den förenade poststationen nämligen med lantbrevbäring från Trensåm.

HALASJÖ

I Halahult skulle poststationen så småningom återinrättas men denna gång med namnet Halasjö. Namnvalet torde ha haft att göra med det faktum att det sedan juli 1900 fanns en poststation i Närke med namnet Hålahult, vilket lätt kunde leda till sorteringsförväxling.

En bidragande orsak till poststationens tillkomst var den efter hand allt mera otypliga lantbrevbäringslinjen mellan Märserum och Öljuhult. Torparen Anders Månsson i Öljuhult nr 2 hade sagt upp sig så att hans kontrakt trädde ur kraft den 31 mars 1916. Ett nytt kontrakt tecknades med

Frans Olof Gummesson men han sade upp sig redan efter några månader. Postdirektionen anmälde nu till poststyrelsen att den 32 kilometer långa lantbrevbäringen med 97 stoppställen var "för lång och i övrigt olämplig".

Ett förslag till ny organisation innefattade indragning av lantbrevbäringen Märserum-Öljehult och inrättande av två nya lantbrevbärningar samt en poststation i Halahult. Den norra lantbrevbäringen skulle gå från Hallabro över Belganet till Stengölsmåla och den södra från Märserum över Törneryd och Halahult till Bökemåla. Linjerna beräknades bli 10 resp 18 kilometer långa och lantbrevbäringen skulle fullgöras med fyra turer i veckan.

Till poststationsföreståndare i Halahult föreslogs handlanden på platsen, Albert Ericson, mot 75 kronor i årsarvode. Poststyrelsen följde postdirektionens förslag efter viss justering av lantbrevbäringsnätet samt med den skillnaden att poststationen skulle benämnas Halasjö i stället för Halahult. Omorganisationen genomfördes med 1917 års ingång och i stället för de båda föreslagna lantbrevbärningarna blev det tre, nämligen den norra enligt det ursprungliga förslaget samt en 14 km lång linje Märserum-Törneryd-Halassjö och en 4 km lång linje Halassjö-Bökemåla.

Albert Ericson efterträddes som poststationsföreståndare den 1 oktober 1923 av Josef Emanuel Jonasson. Johanna Petronella Persson tog vid efter honom i mars 1928, följt redan den 1 december 1929 av Edit Pettersson. Hon var så mycket längre i tjänst och fick 1961 ta emot medaljen för nit och redlighet i rikets tjänst. Hon fick också uppleva poststationens indragning. Den ersattes med lantbrevbäring från Trensåm den 1 april 1967. I detta sammanhang avvecklades också poststationen i Märserum.

När poststationen återinrättades i Halahult, kunde den inte få detta namn på grund av risk för förväxling med en poststation i Närke med namnet Halahult.

Synpunkter på poststationens rätta plats ingick i funderingarna hos en insändare i Karlshamns Allehanda när poststationen med namnet Halassjö hade inrättats på den plats där poststationen med namnet Halahult hade funnits under en kort period på 1870-talet. En viss tidtabellsändring, som postdirektionen lät genomföra i februari 1917, löste det mest akuta problemet.

Från Äryds skogsbygd.

Lantbrevbäringen emellan Mer-serums och Öljehults poststationer blef på nyåret afbruten och posten å denna linie pågår nu endast till Bökemåla — med en första klassens lantbrevbäring från Mer-serum till Halahult å där nyöppnad poststation med benämning Halassjö. Då linien från denna station till Bökemåla nu blifvit andra klassens lantbrevbäring, synes denna ändring i postbefordringen vara ett af generalpoststyrelsen något väl hastigt fattadt beslut utan allmänna menighetens hörande i saken. Undantagandes de personer, som endast af eget intresse och till sin egen fördel troligen i och för att härigenom kunna erhålla ökad kundkrets och kanske äfven för att komma i bättre tillfälle att förmedla sina kunders värdeförsändelser jämte äfven andra egna fördelar med alla största nit åfrat för att få posten ordnad i nuvarande skick. Fransedt att flertalet af befolkningen och i synnerhet de mindre bemedlade, bonde på de mest aflägsna platser, äro på ett högst afsevärdt sätt lidande af nuvarande postbefordringen. Detta på grund af att med postliniens afbrutande posten nu befordras endast med gångpost, istället för att vi de senare åren till 1 januari 1917 haft körpost. Men den största befolkningen, boende å nämnda andra klassens postlinie, utgöres af grofarbetare, som den mesta tiden af året vistas borta ifrån sina hem för erhållande af arbete, har varit mycket betjänadt af körpost, emedan de på närmaste postställe ha kunnat lätt afhämta sina paket- och värdeförsändelser.

Att poststationen blef förlagd ungefär midt å linien, nämligen mellan Bökemåla och Mer-serum i Halahults by, tycks emellertid något besynnerligt, då hufvudsakligast endast två byar, Halahult och Höga-hult med ganska liten befolkning därstädes förut afhämtat sin post. Vid poststället i Bökemåla ha däremot Svarfvaremåla, Borvidsmåla,

Hjärtsjömåla, Bökemåla, Bökemåla bygge och Öyasjömåla byar jämte många närboende från Bräkne-Hoby socken förut afhämtat sin post. Och enär på denna postlinie i Borvidsmåla äro förlagda tvänne skolor och en ganska vidtomfattande handelsaffär, äro äfven de med den nuvarande postbefordringen mycket dåligt betjänade.

Vid gränsen af meromnämnde postlinie i Bökemåla bor kronofjärdingsman, som snart i 20 års tid innehafte denna befattning och kunnat i sitt hem förut afstända och erhålla postkvitto å nödiga värden, och då vid denna tjänstesyssla många värdeförsändelser alljämnt förekomma, faller det sig nu mycket besvärligt och tidsödande på grund af det långa afståndet af öfver 5 kilometer till omnämnda närmaste poststation. Då äfven order ofta ankomma med åläggande att å tjänstens vägnar genast besvara dem, kan med nuvarande ordnandet af postturerna detta ej ske, utan jämväl i sådana fall får kronofjärdingsmannen hafva nöjet att resa den förut omskrifna vägsträckan, enär den post, som ankommer på tisdagskvällen eller natten, visserligen kan befordras till Halassjö poststation om torsdagskvällen men afgår ej därifrån förrän om lördagsmorgonen.

Å postlinien Mer-serum-Öljehult har å öfver 40 års tid post befordrats till en början som 2:dra klassens lantbrevbäring samt med gångpost, nu senare som första klassens och med körpost. Å denna förut genomgående postlinie, omkring 30 kilometer, ha endast ca: 10 km. erhållit den betydande fördelen att få första klassens lantbrevbäring, nämligen från Mer-serum till Halassjö. En del af linien är nu 2:dra klass och en sträcka af linien alldeles utan postbefordran. Då nu den genomgående linien, af hvilken allmänna befolkningen med all sannolikhet vore bäst betjänad, ändock blef afbruten, vore väl billigheten närmast träffad i att poststationen hade blifvit förlagd vid ändan af linien, nämligen i Bökemåla, och önska vi hela allmänhetens yttrande i saken, då vi heppas närmare klarhet skulle läggas i dagen än som hitintills varit fallet.

B. C. B.